

IMPRINTING

SZERZŐ: POKOL JÚLIA

KONZULENS: ÜVEGES GÁBOR

Képzőművészeti szekció

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ez úton is szeretném megköszönni konzulensem, Üveges Gábor támogatását és kitartását. Az ős segítsége nélkül nem jöhetett volna ez az alkotás, ami számomra felbecsülhetetlen értékű, és amelytől rengeteg különleges és pozitív tapasztalatot kaptam.

Hatalmas köszönet Avar Kati, volt osztálytársnőmnek, és Édesapjának, akik az analóg fotózáshoz nyújtottak pótolhatatlan segítséget, és akik a kezdetektől fogva támogatták a projektemet.

Végezetül köszönöm Szűcs Imre Ferencnek a fotózásban való közreműködését.

Nélkülük biztosan nem sikerült volna.

A szerző.

ABSZTRAKT

„A **bevésődés** (angolul: **imprinting**) a pszichológiában illetve az etológiában használt fogalom egy az adott faj számára kritikus periódusban bekövetkező tanulás leírására (ez a fajta tanulás egy bizonyos korban vagy életszakaszban következik be) amely gyors és kétségtelenül független a viselkedés következményeitől. Kezdetben olyan helyzetek leírására használták, amikor az állat, vagy az ember ösztönző ingereket tanult meg.

A bevésődés legismertebb formája a korai bevésődés, melyben az újonnan világra jött állat a szülei különböző külső és viselkedéses jellemzőit sajátítja el. A tojásból frissen kikelt kacsák, ludak azonnal követni kezdik az első legnagyobb tárgyat, ami megmozdul körülöttük-tehát a szülőt. Egy tartós kötődés alakul ki azon faj egyedeihez, amit először megpillant. Mivel ez az élet korai szakaszában kialakuló kapcsolat, ezért kiirathatatlan nyomokat hagy az egyedben, és élete végéig tart.”

Forrás: Wikipedia.org

Lehetséges-e felfejteni egy emberi jellem szövetét? Honnan indul, milyen szálak alkotják, hogyan alakul ki mintázata, konzisztenciája. Ha igaz, amit Aristoteles majd később John Locke kifejt, hogy az ember, mint tabula rasa születik és a külső hatásokból építkezik intelligens reakciókkal, a ránk ható impulzusok gyűjteményét összeolvasztva megkaphatjuk önmagunkat, vagy önmagunk egy jelentős részét, amit intelligenciánk vagy lelkünk(?) énné formált.

Gondolatmenetem a káosz elemzéséből indult. A görög mitológia szerint Khaos az első létező, aki az univerzum születése előtt született, így magában foglal mindent, ami a későbbi világot alkotja. Ha a világon létező összes dolgot halmazokba sorolnánk, melyeket a görög mitológia alapján hozunk létre, a legnagyobb halmaz az első létrejött jelenség – azaz maga Káosz – majd a következő halmazok úgy sorolódnak, hogy mindegyik annak a nagyobbak lesz alhalmaza, amelyből létrejött.

Ahhoz, hogy jellemezni tudjuk a káoszt, a genezist, olyasvalamit kell vizsgálnunk, ami maga is hasonlóképp működik – egy bináris/egyéb számrendszer segítségével működődő gép tehát nem

megfelelő választás a káosz ábrázolásához, hiszen egy jóval kisebb alhalmaz tagja, így képtelen leírni az eredeti nagyot.

Helyette olyan eszközt kerestem, ami maga is káosz, kiszámíthatatlan, matematikailag nem leírható semmiféle képlettel.

Ez az ember. Egyik pillanatról a másikra változó a hangulatunk, arcunk, testmelegünk, reakcióink a körülöttünk zajló jelenségekre más és más, és senki ember fia nem tudja megmondani, mi lesz a következő lépés.

Kutatásomhoz eszközül a fotográfiát választottam, ami képes megrekeszteni egy pillanatot, és évekkel később is ugyanazt a percet mutatni, ami már régen elszállt, ugyanakkor bennünk még mindig él. Ez is egyfajta káosz, az idő összekuszálása. A fotók egymásra vetülésével az embert érő impulzusok egymásra halmozódását vizsgálom, hogyan fedik egymást, és az összefonódásból mi jöhet létre.

ABSTRACT

“In psychology and ethology, imprinting is any kind of phase-sensitive learning (learning occurring at a particular age or a particular life stage) that is rapid and apparently independent of the consequences of behavior. It was first used to describe situations in which an animal or person learns the characteristics of some stimulus, which is therefore said to be "imprinted" onto the subject.

The best-known form of imprinting is filial imprinting, in which a young animal acquires several of its behavioral characteristics from its parent. It is most obvious in nidifugous birds, which imprint on their parents and then follow them around.”

Font: Wikipedia.org

Is it possible to trace the inception of the human character's complicated texture? Where's the opening knot of the fabric, how the pattern appeared and turned into a solid entity. If we believe what Aristotele and later John Locke said, that the man is built as a tabula rasa, free of any kind of initial knowledge, than collecting the external impulses we can figure out the character trough it's intelligent reactions. We can find our origins, a pasrt of ourselves that made us become what we are, that built our ego or soul as you like.

The sequence of my ideas started from defining chaos. In Greek mythology Khaos is the first existing entity, appearing before the Universe was born and thus subsumes everything that was created later on. Would we try putting every single existing thing in the world into sets according to the Greek theory the biggest set would be Khaos itself and the following set would be its subsets, even order and emptiness included.

If we want to define chaos we need to investigate a chaotic thing, something that works the way the original Khaos did. Computers using numerical systems connect themselves to order of necessity, thus it wouldn't give us a good subject, and a credible result.

Instead I was searching for a mediator that has chaos in itself, unpredictable, not possible to be defined by any mathematical formula.

My choice is the human. The subject everchanging mood, mimics and muscles, body heat, reactions to the surrounding phenomena. No man could tell what's the next move, sometimes not even the individual itself.

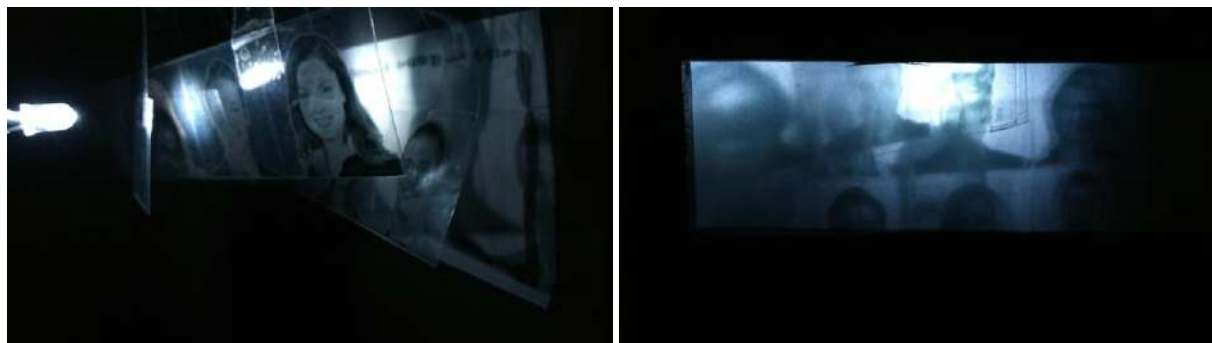
For my research I use photography, a tool that can freeze time, and keep moments alive eventhough they passed away many years ago, they live only in us by then. This may also be another type of chaos, the jumble of time. Projecting the prints over eachother I focus on the mixture of impulses a man gets from other people and what comes out from these overlapping images.

MŰLEÍRÁS

Alkotásom egyfajta önkeresési folyamat dokumentációja. Arra voltam kíváncsi, vajon lehetege-e külső jegyekből felfejteni a jellemem kialakulását a családom, a rám hatással lévő emberek arcából. És vajon mennyi maradt abból a kislányból, aki 10-15 évvel ezelőtt voltam? Még ugyanaz az ember lennék, vagy egy részem már kicserélődött?

Az arcok tanulmányozása azért is érdekes, mivel egyetlen gesztus vagy rezzenés hatalmas hatással lehet a viselkedésünkre. Ugyancsak a pszichológiában az ún. driverek, vagyis a jellemünk fő irányító hatásai szüleink egyetlen rezdülésével is kialakulhatnak. Egy baráti mosoly, amit kiskorunkban kapunk egy életre bennünk ragadhat, pont úgy, mint el fényképezővel lekapott pillanat.

A kísérletezésem még Üveges Gábor tanár úr egyik rajzóráján indult, ahol a káosz képi megjelenítésével próbálkoztam. A félév eredménye egy arcképekkel teli szoba let, melyben a forgatható fénypászma az portrékat egymásra vetítette, így azok fedésbe hozva furcsa és különös hatást alkottak. Ez a projekt volt alkotásom kiinduló pontja.

A féléves feladat során készült makett fotói.

Munkám során több úton indultam el. Minden kísérlet az arcok egymásra fedésének variációját adja.

Elsőként analóg fotózással kezdtem, egy régi NDK-s analóg géppel fotózva. A munka során a legnagyobb kihívás az volt, hogy ki kellett számítanunk a kamera záridejének és lencsenyílásának megfelelő méretét ahhoz, hogy a filmen egymás fölé kerülő képek végeredményben élesek legyenek.

Ez után a családi fotóalbumokat kutattam fel, melyekből összegyűjtöttem a gyerekkori képeimet, a nagyszüleimről, szüleimről és testvéreimről, mindenkiről teljes arcot ábrázoló fotókat. Ezek digitalizálása után elérkeztem alkotásom fordulópontjához.

Az arcok sima egymásra vetítése helyett projektor és Szűcs Imi, egyetemi társam segítségével, az arcomra vetített családi fotókat örökítettem meg. Az arcomon egybe mosódtak Anyukám, nagymamám, Nővérem, Apukám, és más családtagok képei. Az élmény szurreális, borzongató volt, mintha láttam volna saját időskori arcomat, vagy az évekkel ezelőtti önmagamot felbukkanni. A képbe belevegyült a múlt és a jövő víziója, családom kronológiai univerzuma.

Honnan jövök? Mi marad meg mindebből? Talán semmi, talán minden.